

גליון

מאמר הזמן

~ לשון הקודש ~

אלול תשפ"ה

מאמר: א'ת ל'בכד ו'את ל'בג
מסירת הנשמה להקב"ה

מאמרי כ"ק מרן
אדמו"ר שליט"א

יצא לאור
על ידי מערכת פנים
מאירות סיקסא





**מערכת פנים מאירות
מכון להוצאות שיעורי ב"ק מרן אדמו"ר מפנים
מאירות סיקסא שליט"א**

יכולין לשמוע השיעורים:

בקול פנים מאירות

ארה"ב: 845-414-8211

845-414-0076

א"י: 072-370-1823

ענגלאנד: 0330-350-3190

ארגנטינע: 5411-2152-7691

אנטווערפן: 323-346-0673

לקבל הגליון ושאר גליונות מהמערכת יפנו:

gilyonospm@gmail.com

גם יכולין לשמוע השיעורים על: קול

הלשון/פנים מאירות

א'ת ל'בבך ו'את ל'בב

מסירת הנשמה להקב"ה

ליל שישי פ' שופטים תשפ"ג

מצאנו בהספרים הקדושים שבחלק זה של השנה תמיד סופרים כמה ימים נותרו עד הושענא רבה וכדומה. זוהי הסיבה שדווקא בתקופה זו של השנה תמיד מונים את הימים והשעות, מפני שהשעות והימים הללו בעלי ערך רב יותר.

השנה הבעל"ט תלויה בימים ובשעות של חודשי אלול ותשרי

יש דרוש נפלא ב"בן איש חי" על פרשת "לך לך", בו אברהם אבינו אומר ללוט "היפרד נא מעלי". המילה "נא" רומזת להנ"א הימים המתחילים בראש חודש אלול ומסתיימים בהושענא רבה. הוא מסביר שתקופה זו מסמלת את ימי התשובה, וכל המקפיד בימים אלו, מובטח לו שיצליח להתגבר על יצרו הרע במשך כל השנה. אולם אם חלילה נכשל בתקופה זו, עלול להיכשל רח"ל גם במשך השנה כולה, שכן ימים אלו משולים ללב ולמוח של האדם. כאשר עוברים את התקופה הזו בהצלחה, כל השנה תהיה מוצלחת.

חודש אלול הגיע, וזהו זמן להעמיק בתוך הלב קיימות תשובה מפורסמת של הרה"ק הדברי חיים מצאנז זצ"ל (יורה דעה, תשובה ל"ג), בה הוא מסיים את התשובה: "אין מקום להכרעה ההלכה בזה כפי שכתבתי בשם הצמח צדק ז"ל ולפלפול גרידא אין העת מתאימה". כלומר, אין זו העת לדיונים מעמיקים, "כי יש לבחון את חדרי הלב בימים אלו - אלול תרי"ז". הוא מדגיש שזהו חודש אלול, אלול תרי"ז, ואין זה הזמן לפלפולים. הוא מסוגל לקבוע הלכה למעשה, אך עליו להתבונן בפנימיות ליבו, במעמקי נפשו. אין פנאי לדיונים מפולפלים.

בשעה אחת בחודש אלול ניתן להגיע להישגים רבים יותר מאשר בשבוע מלא בתקופות אחרות בשנה ישנו מאמר ידוע של צדיקים: "בשעה אחת באלול אפשר להשיג יותר מאשר בחודש שלם בשאר ימות השנה, או בשבוע מלא". המילה "שעה" משמעה גם "תנועה". בחודש אלול, בתנועה אחת אל הקב"ה, אפשר להגיע להישגים רבים יותר מאשר בשבוע או חודש שלמים במשך השנה.

כבשן האש, לאחר מכן מלחמת המלכים, ובהמשך המילה. הוא תוהה: האם באמת המילה מהווה ניסיון משמעותי יותר מאשר לצאת במלחמה נגד חמישה מלכים? האם המילה הוא ניסיון יותר מאשר להפיל את עצמך לתוך כבשן האש? מדוע נחשבת המילה לניסיון חמור יותר מכבשן האש, עד שהיא ממוקמת בין הניסיונות המאוחרים?

אברהם אבינו כמה להתאחד עם הבורא במצוות מילה אומר הקב"ה 'והתהלך לפניי והיה תמים', מה משמעות המילה 'תמים'? 'תמים' תהיה עם ה' אלהיך'. אך רש"י מפרש זאת כ'תמים' תהיה לחלקך. כאשר הקב"ה ביקש מאברהם אבינו להיות תמים, כוונתו הייתה ש'תמים' תהיה לחלקך. השם משמואל מסביר: אברהם אבינו, שהקריב את נפשו למען הקב"ה כנגד האנושות כולה, למה שאף בשאיפתו להגיע לדרגה הנעלה ביותר? 'תמים' תהיה לחלקך - להתאחד עם הקב"ה. כאשר הקב"ה הודיע לו שבאמצעות המילה יזכה להתאחד עמו, היה על אברהם אבינו למהר ולבצע את המילה, שכן סוף סוף הגיע למדרגה הנכספת. אולם לא! הוא פונה לענר אשכול וממרא להתיעצות. על מה התייעץ אברהם אבינו? מה הייתה השאלה?

אברהם אבינו ביקש לשמר את הקשר שלו עם העולם ה'שם' משמואל' מביא בשם אביו, ה'אבני נזר', כי אברהם אבינו שאף להתקרב מאוד להקב"ה, אך במקביל,

זהו הפירוש העמוק של "היפרד נא מעלי": התרחק במהלך הנ"א ימים אלו מכל כישלון, כדי להימנע מחטא. "הימין" - התחזק, ו"השמואל" - תצליח להתגבר על ה"שמואל" לאורך כל השנה. אך אם חלילה ה"שמואל" גובר, מה יקרה ל"ימין"? כלומר, בחודש אלול בשנה זו אנו עומים לעשות תשובה על השנה החולפת, ומכינים עצמנו לשנה הבאה. המאמץ שאנו משקיעים, השמירה וההתקרבות להקב"ה - כך תיראה השנה כולה.

מדוע קריאת שמע נחשבת למצווה חשובה יותר מכל שאר מצוות התורה?

ה"שם משמואל" כתב בפרשת שופטים רעיון נפלא בנושא ניסיונות ומסירות נפש. ה"שם משמואל" לא חי באמריקא, הוא לא הכיר את החידוש שמסירות נפש פירושה לבישת טלית קטן או הנחת תפילין. ה"שם משמואל" מתייחס לסוג אחר של מסירות נפש. בפרשת השבוע מוזכר שה"משיח מלחמה" אמר: "שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויבכם". רש"י מפרש שאף על פי שלא היו להם הרבה זכותים, רק בזכות קריאת שמע הם ניצחו במלחמה. ה"שם משמואל" שואל: במה שונה קריאת שמע מכל שאר המצוות?

במה ניסיון המילה עולה על הניסיונות הקודמים? הוא שואל שאלה נוספת. בנוגע לעשרת הניסיונות שעבר אברהם אבינו, באופן פשוט ניתן לומר שהוא התעלה במדרגות, וכל ניסיון היווה מדרגה גבוהה יותר מקודמו: בתחילה היה

אומרים 'בכל גופך', זה מראה שעדיין מתכוונים לטובת עצמו, אבל כשאומרים 'בכל נפשך', בזה מראים שאין מתכוונים כלל לטובת עצמו, מוכנים לאבד גם הנשמה להקב"ה, ואפילו העולם הבא, את הכל מוכן האדם לאבד לפני הקב"ה.

הוא מביא, יהושע שלח המרגלים שירגלו כיצד יכנסו לארץ ישראל, והם הגיעו ל'בית רחב הזונה', רחב שמרבה זוהמה, כן איתא בגמרא. אבל הם היו צריכים לעשות שליחתם לפני הקב"ה. וגם פנחס, מה היה המסירת נפש שלו? כי מכיון אחר כל הפשטים, אחר שהרג את זמרי בן סלוא, איזה שם הוא קיבל? - רוצח. וזהו מסירת נפש הנכונה.

לעשות רק אם מבינים, וזה נקרא שעובדים את עצמו, האור שמח, הרב רבי מאיר שמחה, היה לו משמש שהיה מסור לו בכל לבו. זו הייתה עזרה עצומה עבור רב של עיר גדולה, שהעוזר סייע לו בכל כך הרבה דברים.

פעם אחת, האור שמח ביקש מהעוזר לעשות לו איזה דבר מסוים, אך העוזר חשב שהמשימה אינה מעניינת ולא שווה את מאמצו. ביום שלאחר מכן, האור שמח התעניין: "האם עשית מה שצויתך?" העוזר השיב שלא עשה זאת כי לא מצא בה עניין... האור שמח החל לגעור בו, וטען שהעוזר מעולם לא שירת אותו באמת!... העוזר התפלא: "מה פירוש הדברים? תמיד הייתי נאמן לך, מה קרה?! בגלל סירוב אחד אני מקבל כזו נזיפה?!"

חפץ לשמר את הקשר עם העולם במטרה לקרב אנשים לאמונה. הוא סבר שאי-מילתו תותיר בו פסולת שתאפשר לו לתקשר עם העולם ולהביא אנשים תחת כנפי השכינה. הוא הבין שהסרת הפסולת תמנע ממנו את היכולת ליצור חיבור עם העולם. אולם, ממרא הסביר לו: "החשיבה שלך נכונה, אך מי הורה לך למול? הקב"ה! וכאשר הקב"ה מצווה, אין מקום להרהורים.

מה משמעות הדברים? האם אברהם לא היה יודע מכך? אלא, אברהם אבינו היה מוכן לוותר על העצמו לחלק' (הדבקות בהשם) כדי להשפיע על בני אדם. זה היה הניסיון המשמעותי. שלאחר מסירות נפש רבה להגיע לדבקות בהקב"ה, הוא הסכים לוותר על כך למען השפעה על העולם. בכך התבטאה ייחודיותו של ניסיון זה לעומת הניסיונות הקודמים. כאשר מקריבים עצמם באש עבור הקב"ה, או יוצאים למלחמה למענו, נתעלים מיד ועולים במדרגות הטהרה, אך במצוות המילה הוא הסכים להישאר בעולם עם קליפת פסולת, כדי שיוכל להפיץ את דבר האלוקים בעולם.

המסירת נפש הנכונה - להיות מוכן לאבד גם הנשמה ישנו פסוק 'ואני קרבת אלקים לי טוב'. כל אחד רוצה שיהיה לו 'קרבת אלקים', אבל גם מתכוונים לה'אנוכיות'. אברהם אבינו הראה עם המצוות מילה, שאינו מתכווין כלל לעצמו. וכן אנו אומרים בפסוקי קריאת שמע, 'ואהבת את ה' אלקיך... בכל נפשך' למה לא נאמר 'בכל גופך'? מכיון שאם היו

להגיע אליה, פנחס הצליח - אבל
אנחנו?!

השם משמואל מסביר שזה מה
שאנו אומרים בקריאת שמע, וזהו גודל
מעלתה של קריאת שמע, שאפשר
לנצח מלחמה באמצעותה, שאפשר
להרוג גוי, מפני שכאשר קוראים קריאת
שמע אומרים: ריבוננו של עולם, רצוני
להגיע לדרגה שלא לחשוב מעצמי כלל,
והגוי אינו חפץ להגיע לדרגה כזו.

*

מסופר על אחד הצדיקים
שבאמצע אמירת קינות הלך להתעסק
להשרה שלום בין איש לאשתו (שלום
בית). כששאלו אותו על כך, השיב:
מדוע אנו אומרים קינות? בגלל שנאת
חינם שהייתה, ובגללה חרב בית
המקדש. אם כן, מה יכול להיות גדול
יותר מכך שאדם הולך לעשות אהבת
חינם?!

*

נהגתי להתפלל בימות החול בבית
המדרש ויז'ניץ - כאן במאנסי, שם
התקיים מניין שהתפללו במתינות.
באחד הימים הצטרף להמנין אדם עם
מוגבלות. הוא התקשה בדיבור תקין,
ולעתים קרובות היה מעורר תחושת
אי-נוחות. הוא בחר לשבת ממש לצדי,
וגרם לי להרגיש שאיני מצליח להתרכז
בתפילה. כל העת חשבתי כיצד הוא
מפריע לי להתפלל כראוי.

האור שמח הסביר לו: "היית נאמן
לי כל השנים כי מצאת עניין במה
שעשית. ברגע שביקשתי ממך לעשות
דבר שאינו מעניין בעיניך, סירבת. זה
מוכיח שלמעשה עבדת את עצמך..."

זה מה שמלמד השם משמואל:
עליך לעבוד את הקדוש ברוך הוא
באמת, מתוך רצון אמיתי לעבדו. בדרך
כלל אנשים עובדים את הקדוש ברוך
הוא רק כאשר זה תואם את רצונותיהם
האישיים.

פעם אמר רבי שלום שוואדרון:
מתי אדם באמת אוהב את הקב"ה?
כאשר אדם נכנס לבית המדרש ורואה
שליח ציבור ניצב ליד העמוד, ורוצה
לומר אשרי. אך חסרה לו חגורה, ובבית
המדרש קיימת תקנה שאוסרת על
שליח ציבור להתפלל ללא חגורה. איש
אינו מציע את חגורתו, מאחר שגם הוא
אינו יכול להתפלל בלעדיו. זה מראה
שאדם עובד את עצמו. ביכולתך
לאפשר לכל הקהל להתפלל אם תשאל
את חגורתך, מדוע אינך עושה זאת? כי
אתה מעדיף לעבוד את עצמך.

בקריאת שמע מגיעים לדרגה של ביטול עצמי,
להפסיק לחשוב על עצמך
יש איסור לגרום צער לבעלי חיים,
אולם ישנם מקרים בהם בהמה נשחטת
לצורך האדם, ואז אין זה נחשב לצער
בעלי חיים. על האדם להבין שהוא בטל
ומבוטל לפני הקב"ה.

מה הקשר אלינו? הרי זו דרגה
בלתי מושגת. האבות הקדושים יכלו

חברות בחדר. זהו עניין של ראש השנה. כלל ישראל והאומות העולם נשפטים בראש השנה, ובמה אנו זוכים? בכך שאנו אומרים 'מלך על כל הארץ בכבוד', איננו אומרים מילה אחת בראש השנה של 'אנוכי', אפילו כאשר מכוונים בתפילת שמונה עשרה לפרנסה, הכוונה היא לקבלת עול מלכות שמים.

*

כאשר מתפללים בערב ראש השנה את תפילת המנחה האחרונה של השנה, ישנה התעוררות. בערבית יש התעוררות, זוהי תפילת הערבית הראשונה של השנה, זו התעוררות. מגיע 'לדוד מזמור' פשוט... מה קורה? זוהי סגולה לפרנסה...

השם משמואל מסביר אחרת: לא שמתעוררים אז בגלל שזו סגולה לפרנסה, אלא כי בכך מראים שכל התפילה עד עתה, גם כשביקשנו פרנסה, הייתה רק למען קבלת עול מלכות שמים.

*

ה'אהבת שלום' מביא בפרשת כי תשא. נאמר בפסוק 'ובלב כל חכם לב נתתי חכמה', הגמרא לומדת מכך שהקב"ה העניק חכמה רק למי שכבר יש לו חכמה. המפרשים מקשים: אם לאדם כבר יש חכמה, מדוע הוא זקוק לחכמה נוספת? הוא מביא מדרש הנחומא, שמטרוניתא אחת שאלה את

החלטתי לעבור למניין אחר, אך להפתעתי, הוא הגיע גם לשם... עד שיום אחד החלטתי בליבי שאתמקד בתפילה האמיתית ולא אתן לנוכחותו להסיח את דעתי. דווקא באותו יום הוא לא הופיע, ומצאתי את עצמי תוהה במהלך התפילה: היכן הוא?

לאחר סיום התפילה, הרגשתי טפיחה על כתפי, וכשהסתובבתי גיליתי שזה אותו אדם, שבא לאחל לי בוקר טוב... שאלתי אותו אם התפלל כאן, והוא השיב: "כמובן, ישבתי לצדך!" לא שמתי לב אליו כלל, כיוון שהצלחתי לבטל את תחושת ה'אני' שבי. קיבלתי החלטה שלא להתייחס אליו.

*

יהודי מהעיר מאנסי, הרב החסיד ר' חיים רוזמן שליט"א, סיפר לי שהאדמו"ר מאמשינוב שליט"א מאריך ישראל מתפלל מאוד במתינות. באחת השבתות הוא התפלל בביתו. בתו התארסה באותו שבוע, והיא שאלה אותו, מאחר שחברותיה מתוכננות להגיע בערב שבת, כיצד היא יכולה לנהוג כדי שלא להפריע לתפילתו? הוא השיב לה שתמתין 3 דקות מהרגע שהוא מתחיל להתפלל, ואז החברות יכולות להיכנס, מכיוון שלאחר זמן זה הוא כבר לא יוטרד.

מצד ההלכה, ייתכן שאין זה ראוי להעמיד את עצמך בניסיון, אך עלינו ללמוד מכך שיש להתפלל בדרגה כזו שאפילו לא תהיה מודע לנוכחות

עליהם לאמץ גישה אחרת - שעליהם לטהר את מחשבתם.

*

האמרי אמת ביקר פעם בארץ ישראל ושאל את הגבאי האם מתקיימת חתונה כלשהי. הגבאי השיב בשלילה. תהה האמרי אמת: "האם אין אף חתונה בכל ירושלים?" הגבאי הבהיר: "לא, התכוונתי שאין חתונה בקרב אנשי קהילתנו." האמרי אמת הזכיר: "שאלתי אם יש חתונה בכלל." אז הודה הגבאי: "למעשה, יש חתונה אחת של משפחה ספרדית." ובערב, הלך האמרי אמת לשמח את החתן והכלה באותה חתונה ספרדית.

למחרת בבוקר, סיפר האמרי אמת לגבאי שהתקשה בהבנת תוספות, והזכיר שחז"ל אומרים כי מי שמשמח חתן וכלה זוכה להבין תורה. לכן השתתף בחתונה כדי לזכות בהבנת התוספות.

זוהי המשימה שלנו. תפקידנו אינו לטעון שהתוספות נכתבו במיוחד עבור ה"חתם סופר", ושנאחנו לא מסוגלים להבין. משימתנו היא להשתמש באמצעים הנכונים ולנסות לקיים את הסגולות המתאימות, כדי שגם אנחנו נוכל להבין את התוספות.

היה אדם בשם ר' יודל בערגער שרצה לסעוד את סעודת השבת בביתו של הרב מפוניבז'. הוא הגיע בערב

רבי יוסי בן חלפתא, שכתוב בדניאל "יהיב חכמתא לחכימין", וזו שאלה, שהרי לכאורה היה ראוי לתת חכמה לכסיל? רבי יוסי בן חלפתא השיב לה במשל: אם יגיעו אליך עשיר ועני המבקשים הלוואה, למי תעניקי? היא השיבה לעשיר, מפני שבוודאי שהוא יחזיר, בעוד שלגבי העני קיים ספק אם יוכל להשיב. אמר לה: הנה תשובתך.

ה'אהבת שלום' מקשה: בהלוואה לעני, אכן אין לו מקור להחזרה. אך אם מעניקים חכמה לכסיל והוא מתחכם, האם לא יפגום בחכמה? הוא מביא משל מר' זכריה מנדל משנדינוב: מלך המעוניין להעניק מתנה מבקש מנתיניו כלי נקי וטהור, שירחצו אותו היטב מספר פעמים, משני טעמים - כבוד המלכות וכדי לקבל את המתנה כראוי. הנמשל: הקב"ה מעניק חכמה, אך דורש כלי נקי - יראת שמים טהורה, רמ"ח איברים ושס"ה גידים תקינים, שאם לא כן, הכלי פגום.

זוהי התשובה. זה דומה לעני, שכן חכמה וסכלות כאן מתייחסות לשאלה אם קיים כלי נקי - אדם ישר שניתן להכניס בו חכמה, "יהיב חכמתא לחכימין", או שחסר כלי ראוי. תפקידנו הוא פשוט לדעת כיצד להתנהג. לעתים אדם משקיע מאמצים רבים להתחכם, וזה בזבוז זמן; עליו רק לדעת אילו "חומרים" להכניס. יש המתקשים בהבנת תוספות, ובדרך כלל חושבים שיש להם ראש חלש או שהם מסוג האנשים שאינם מבינים תוספות... אך

החלש בגוף, עשויה להיות בבחינת "ראשו". בעוד שהאדם סבור שהתאוות הן בגדר "רגל", החזון איש טוען: לא כך, זהו למעשה "ראשו" של האדם.

*

בספר 'עבודת יששכר' מובאת אמירה נפלאה בשם אחד הצדיקים, שאליו פנה אדם בבקשת הדרכה בעבודת השם. הצדיק לימוד אותו כך: 'דבר אסור, אל תעשה בשום פנים ואופן. ודבר מותר, אין צורך למרר לעשותו'.

אדם יכול להיות רעב וצמא, ועדיין להמשיך בלימודו, בתפילתו ובקיום רצון הבורא. אנשים נוהגים להתנצל: 'סליחה, הייתי רעב, לכן צעקתי עליך'. זו אינה הצדקה, שכן מתי אדם אינו חש רעב? רעב אינו מהווה היתר, וכך גם צמא. כאשר אדם טוען שפעל בדרך מסוימת בשל רעבונו, משמעות הדבר היא שהצד הגשמי שבו גבר עליו.

בספר 'נחל יצחק', שחיבר הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזוטשקא זצ"ל, הוא מבאר: קנאה עלולה להוביל אדם לתהום. קורח, שקינא באליצפן בן עוזיאל, ירד לשאול תחתית. הקנאה היא מקור הגאווה. כאשר אתה מבחין בחברך במעלה גבוהה משלך, קשה לך לקבל שהוא זוכה למה שאתה לא. אולם, אם אינך מקנא, הרי שאתה במדרגה נעלה יותר, שכן העדר הקנאה מעיד על רוממותך. הוא מפרש בטוב

שבת, נקש על דלתו של הרב, וביקש מקום לאכול את הסעודה. הרב מפוניבז' הזמין אותו להצטרף לשולחנו.

ר' יודל בערגער מתאר שהייתה זו סעודה נפלאה. בשעת הסעודה, סיפר הרב מפוניבז' שפעם נסע לארצות הברית לאסוף תרומות להשיבה. באמצע מסעו, רמת הסוכר בדמו השתבשה, והרופאים המליצו לקטוע את רגלו. הרב סירב לעבור את הניתוח ללא הסכמת החזון איש. כאשר התייעצו עם החזון איש, הוא התנגד לקטיעה, וכך נמנע הניתוח.

כשחזר לארץ ישראל, שאל הרב מפוניבז' את החזון איש מדוע התנגד לקטיעת הרגל, והוסיף שהוא רואה שהחזון איש צדק, שכן הרגל החלימה ללא צורך בקטיעה.

החזון איש סיפר לו כי בעת שהגיעה הודעה טלגרפית מהרב מפוניבז' בנוגע לכריתת הרגל, הוא עיין במסכת שבת בעניין "פסיק רישיה ולא ימות". הוא השווה את רגלו של הרב מפוניבז' לראשו של אדם אחר, מאחר שהוא מסתובב כל היום לאסוף תרומות. הוא למד זאת בניגון של שאלה: "פסיק רישיה ולא ימות?" כלומר, האם אפשר לכרות את רגלו והוא יישאר בחיים?! מכך הסיק שאין הכרח בכריתת הרגל.

המוסר השכל מהסיפור הזה הוא שהחזון איש היה מסוגל לעתים לראות כיצד רגלו של אדם, שנחשבת לחלק

*

איתא בדברי ה'בן איש חי', ששינה יותר מן המדה גורמת נזק, ויותר משמונה שעות שינה מזיקות. שש שעות שינה נחשבות לכמות רגילה. אדם הרוכש אתרוג ומתייעץ עם הרב אם מותר לו לברך עליו על פי ההלכה, אך אינו מעוניין לדעת אם האתרוג כשר לכל הדעות, מוטב שישן שש שעות... שכן על פי שיטת ה'בן איש חי', שש שעות שינה הן 'שינה כשירה'... מדוע דווקא בעניין האתרוג מספיק לך למצוא פוסק אחד שמכשיר אותו ומאשר לברך עליו?!

*

איתא ב"אמרי יוסף", שסיפר בשם הרה"ק רבי אייזיק'ל מזידיטשוב זי"ע, שבחודש אלול יש מצווה לאכול. ב"זוהר הקדוש" מסופר שרבי ייבא סבא נמנע מאכילה כל עוד התפלל על פרנסתו, והגמרא במסכת שבת מציינת שראוי לאכול בשעה השישית. הוא מסביר שהשעה השישית רומזת לחודש אלול, שהוא החודש השישי. ה"אמרי יוסף" הוסיף ש"בעתו" הוא ראשי תיבות "בעת ו" - כלומר, בחודש השישי אל תתענה.

הרב מפוניבז' זצ"ל הביא פעם בשם רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שתר"ג המצוות נועדו למנוע מיתה. ומה נועד לאפשר חיים? "וחי בהם" - כאשר אדם חי עם תר"ג המצוות. כשאדם מחפש

טעם את המשנה, 'עומדים צפופים ומשתחוים רווחים': 'עומדים צפופים' - כשכל אחד מנסה להתעלות על זולתו, נוצר דוחק. 'משתחוים רווחים' - כאשר נותנים כבוד זה לזה - נוצר מרחב.

למי ניתנת הזכות להגיע למעלות אלה? למי שרואה את חברו שגדל עמו, שהיה בעל אותה תכונה חלשה כמוהו, ולאותו חבר יש עתה הון, ואם אותו אדם מברך את ברכת 'שעשה לי כל צרכי' בשמחה כנה, אזי הוא זוכה למעלות הללו.

*

האדמו"ר בעל עבודת עבודה מטאהש צוק"ל מסביר: מדוע אנחנו בגלות? אנו רואים בעגלה ערופה שאומרים 'כפר לעמך ישראל'. שואל הרה"ק מטאהש: מה הקשר לעם ישראל כולו? ומשיב: כל עוד שלא מצאו את הרוצח, האשמה מוטלת על כלל ישראל! הוא ממשיך ושואל: מדוע משיח עדיין לא בא? מפני שאף שישנם צדיקים הראויים לביאת המשיח, כיוון ששאר היהודים עדיין אינם ראויים לכך, משיח עדיין לא בא, עבור כלל ישראל. למעשיו של יהודי יש אחריות כבדה, שכן הוא משפיע על כלל ישראל. מסיק הרה"ק מטאהש: אם לעבירות שאדם עובר יש השפעה כה גדולה, קל וחומר, שמידה טובה מרובה על מידת פורענות, וכאשר יהודי מקיים מצווה, הוא תמיד מרומם ומשפיע לטובה.

הקדוש ברוך הוא יעזור, כתיבה
וחתימה טובה לכל ישראל, אך טוב
וחסד, יהודים יאהבו את הבורא ויזכו אך
ורק לטוב.

דג חי ופונה לסוחר דגים לרכוש דג חי,
והלה מציע לו דג גוסס, הוא לא יקבל
אותו, כי הוא זקוק לדג שבאמת חי. לכן
חשוב לאכול בחודש אלול כדי שתהיה
חיות. חודש אלול לא נועד לסיים את
השנה; חודש אלול נועד להתחיל את
השנה החדשה בחיות.